

Gabriela Osvaldová

text: Lukáš Paulů
foto: Richard Kocourek

Sledujete průběžně světovou muzikálovou tvorbu? Je pro Vás broadwayská produkce respektovaným měřítkem?

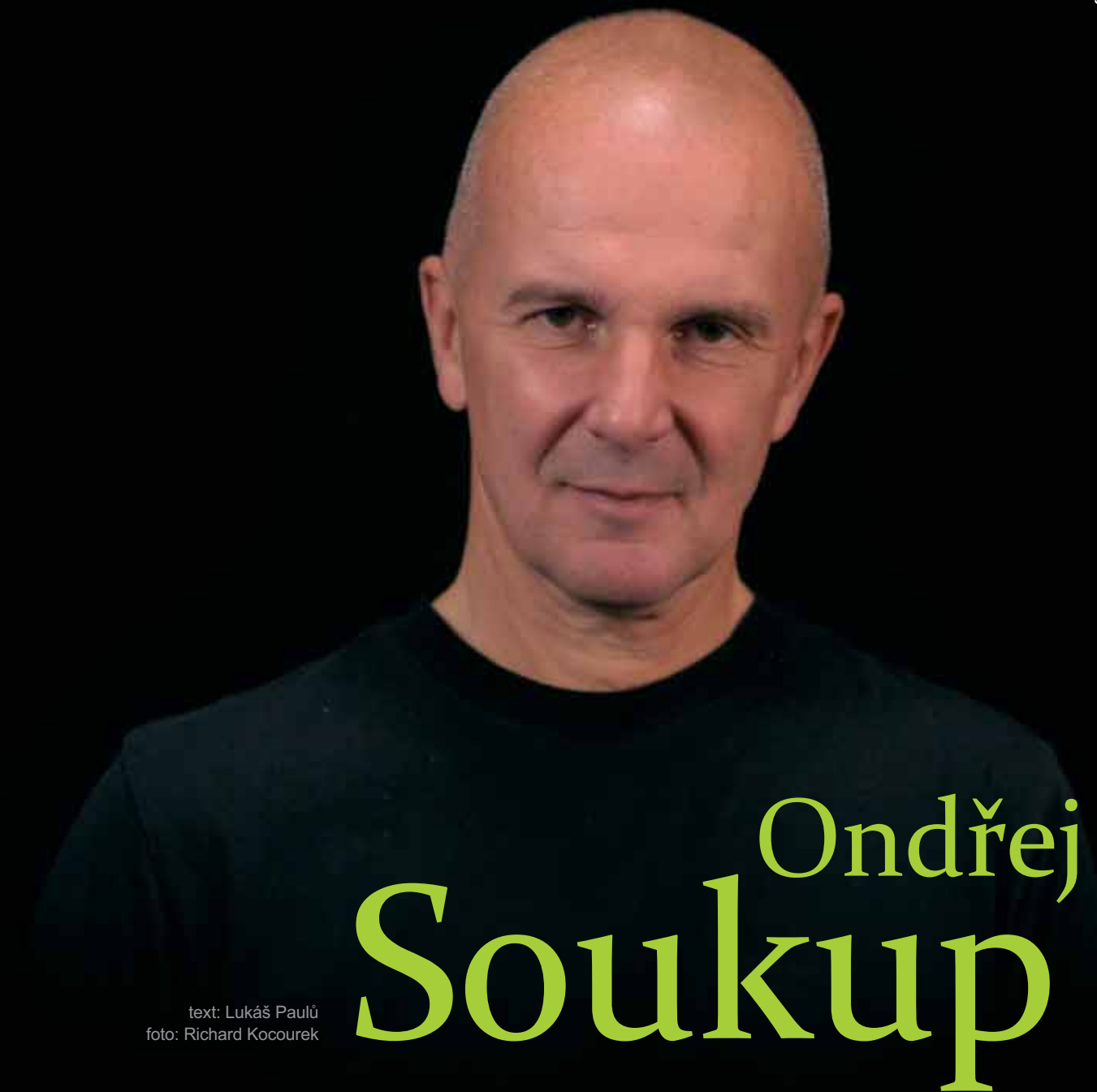
Ne. Není to můj šálek čaje. Na Broadwayi jsem viděla pár strhujících kusů a pár hovadin.

Co brání tomu, aby se český muzikál dostal mezi evropskou elitu – autorský potenciál, nebo interpretační zázemí?

Nejspíš to, že to je český muzikál. Mají svých dost a nám nějak nevěří. Není divu. Oni mají tradici, my ne.

Disponuje česká hudební scéna uspokojivým organizačním, obchodním, dnes se říká marketingovým zázemím?

To je to poslední, v čem bych se chtěla vyznat. I když to není bezpečné.

Ondřej Soukup

text: Lukáš Paulů
foto: Richard Kocourek

Odpovídá česká muzikálová produkce „poptávce“, snad raději zájmu diváků? Nebo je zájem nasycen, neřku-li přesycen?

Na tuto otázku neumím přesně odpovědět, na některé muzikály přijde hodně diváků, některé skončí brzo pro nezájem. Je to jako s filmy: je trh přesycen? Prostě na některé filmy přijde málo lidí, na některé hodně a na některé skoro nikdo. A kolikrát návštěvnost není úměrná kvalitě.

Uvítal byste přítomnost živého orchestru při divadelní produkci, což je v zahra-

ničí převažující praxe? Myslím, že naši divadelní producenti v tomto ohledu dávají přednost half-playbackům, jasně z ekonomických důvodů.

Jistě, uvítal. Víte, můj kamarád skladatel Ilja Cmíral, který už dlouho žije v L.A., mi řekl jedno přísloví z Hollywoodu – „You can never beat a orchestra“ – prostě, živý orchestr nic nenahradí. Jistě, u nás si producenti v nedotovaných divadlech orchestr nemůžou dovolit, a často by se jim tam ani nevešel.

Vaše Johanka z Arku navštívila španělské divadelní scény. Kolik představení

potěšilo španělské diváky?

Bylo to 22 představení po celé zemi, nejlepší bylo v Zaragoze. Přišlo se podívat přes tisíc lidí.

V muzikálu Robin Hood se objevuje velmi bohaté a nápadité hudební aranžmá. Jak náročné bylo nastudování rytmu „stomp“ s interprety?

Děkuji, děkuji, ale mydlení s klacky, dupání a jiné pazvuky nastudoval s herci režisér Ďurovčík.

foto: Richard Kocourek
slavnostní premiéra muzikálu Robin Hood

Utkvěla Vám v hlavě nějaká muzikálová melodie z dílny ostatních českých autorů mimo Ondřeje Soukupa?

Samozřejmě. Tomu se nedá uniknout. Například: „Jsi můj pán“ jsem převedla do „ruštiny“ a zapěli jsme to s Markem Vašutem na derniéře Draculy.

S jakými pocity vnímáte jepičí život některých konkurenčních českých projektů? Je to dobře, že se konkurence likviduje sama, nebo to škodí obecně muzikálu?

Ostatní projekty nepovažuji za konkurenční. Každý dělá to, co umí, a má k tomu jinou motivaci. Ale mrzí mě, že se u nás muzikál degradoval na něco úplně jiného, než co by od něj divák měl dostat. Když lezu na kolo, čekám, že se roztočí.

Musela jste někdy interpretům vysvětlit význam Vašich intelektuálně velmi bohatých a náročných textů?

Když se ptají, vysvětluju. Jenže dobří interpreti mají intuici a empatii.

Křesťané mají svoji Svatou trojici. Nacházíte Vy její obdobu na českém textařském nebi?

To by byl spíš zástup požehnaných. Nemám ráda seznamy, vždycky někoho zapomenu.

První představení Robina Hooda sklídila jednoznačně velmi pozitivní odezvu obecnosti. Velkou měrou k tomu přispěly jednak známý a oblíbený romantický příběh, ale v inscenaci divadla Kalich zejména vtip a košatost Vašich textů. Kolik „povinné“ literatury jste nastudovala při přípravě projektu?

foto: Richard Kocourek

Máte raději „zhudebnování“ textů, nebo se musí textař přizpůsobit Vaší tvorbě?

Velmi rád zhudebňuji texty, dávají náladu, rytmus, někdy i formu. Ale často se pak musí ještě dopracovat. Ale samozřejmě spousta písní vznikla před textem.

Pamatujete si nějaký muzikálový textařský slogan českého autora?

Jistě, pár nepřekonatelných si pamatují, ale myslím, že je zbytečné je uvádět.

Jak dalece je pro Vás při Vaší hudební

tvorbě rozhodující konkrétní osobnost interpreta?

Velmi, nejlepší příklad je Lucie Bílá. To, co jsem napsal pro ni, bych si těžko mohl dovolit napsat jinému interpretovi.

Jste autorsky podepsán pod mnoha úspěšnými písňovými tituly, skutečnými hity celé řady interpretů – Jiří Korn, Iveta Bartošová, ale především Lucie Bílá. Láká Vás písňová produkce i v budoucnu? Nebo je zhroucení gramofonového trhu pro Vás stopkou na této křižovatce?

Abych řekl pravdu, mě zajímají mnohem víc větší formy, scénická nebo filmová hudba. Při psaní písniček buď musíte mít konkrétního interpreta, nebo pokud chcete písničky dál nabízet a přesvědčovat zpěváky, aby si je vzali, musíte sledovat současné trendy, být in, prostě trefovat se do rádiového formátu, neboť všichni se touží dostat do éteru. Ale to znamená, že předtím vaše veledílo musí projít calloutem. To dělají rádia, pustí dvacet vteřin písničky vzorku lidu a ten rozhodne, jestli je to dobré, nebo není. A podle toho se dostanete, nebo nedostanete do playlistu. Těžký proces. A k tomu ještě gramofonový trh, který už skoro neexistuje, uť. Nezávidím

foto: archiv G. Osvaldové

Co se dalo. Shromažďování materiálů je krásná fáze. Čtete si a koukáte na filmy a máte dojem, že pracujete. Hlava třídí. Pak následuje noční můra: „Hlavo, tvoř!“

Co bylo dřív? Vejce, nebo slepice? Vaše texty, nebo hudební složka Ondřeje Soukupa komponovaná v dané náladě k scénickým obrazům?

V tomhle případě scénář a texty.

Diskutuje někdo z interpretů s Vámi nad možnými změnami Vašich textů?

Jasně. Když se něco interpretovi špatně zpívá nebo špatně vyslovuje, snažím se vyhovět. Co se týče významu a použitých prostředků – textař je něco jako kuchař. Slova nemají jen nutriční hodnotu, ale i chuť, vůni, razanci, dopad, náladu, poezii, kontrast atd. Když zapáchnu chilli papričku doprostřed meruňkového knedlíku, vím, proč to dělám. Jeden můj známý, který

myslí v algoritmech, mi říkal, že texty má psát kompjútr, protože má větší databázi. Nemá. Když venku prší, cejtím vůni hlíny a na cestě najdu rousnici, na kterou jsem v šesti letech chytla tloušť, bude v ten okamžik můj text jiný, než kdyby bylo sucho. To mě na tom právě baví. Databáze bez emocí je nanic.

Zcela jistě je pro autora velkou poctou, když jeho dílo překročí hranice. Jak náročně byste posuzovala překlad Vašeho díla do cizího jazyka? Jste ochotna poskytnout kolegovi tvůrčí svobodu v tomto ohledu při zachování základní myšlenky příběhu?

Profesor Gabriel Sopena přeložil Johanku z Arku do španělštiny tak, že jsem oněměla úžasem. Má ten dar. Takový člověk se neptá na tvůrčí svobodu, protože ji má. Bez ní to nejde.

Patříte bezesporu mezi autory nejkvětnatějších českých textů. Máte také dojem, že čeština dnešní doby strádá? Trpíte šířením módních obrátů a narůstajícími vlivy cizích jazyků na češtinu? Také se loučíte s přáním „mějte hezký den“? A je pro Vás stravitelné, že třeba „les je o tom, že tam rostou stromy“?

A jak se Vám líbí: „Rozpohybovaná erosenka“ místo „Rozjívěná kurva“? Či: „Dva roky tomu nazad“? Nebo: „Použijte slovo více hezké“!? To už asi nedokážeme „abgrejdivat“. Tak já jdu na umývárku, nejdřív si stáhnou topík a pak odložím celý outfit.

Kdo z českých spisovatelů je Vám nejbližší?

Ervín Hrych. Ale jen proto, že nemám ráda seznamy.

foto: Richard Kocourek
Ondřej Soukup
s režisérem Jánem Ďurovčikem

začínajícím skladatelům. Nedávno jsem četl v Lidových novinách úvahu o hudbě. Psali, že hudba ztratila svou magii, kterou měla v 19. století a až do devadesátých let minulého století. Doufám, že to není pravda.

Dávno je pryč doba, kdy byla filmová hudba vnímána jen jako příjemný background. Její role zásadní emotivní složky filmového díla je neoddiskutovatelná. Máte za sebou řadu velmi úspěšných filmových projektů – oscarový Kolja, Tmavomodrý svět a Akumulátor, ve vzdálenější minulosti velmi úspěšný film Bony a klid. Je pro Vás tvorba filmové hudby činností svobodnější než ostatní produkce?

Jak kdy. Hodně záleží na režisérovi a někdy na producentovi, jak moc se strefíte do jejich představy o hudbě – pakliže nějakou mají – nebo do jejich přístupu k vaší kreativitě. Pokud ale čtete rozhovory s hollywoodskými skladateli, tak někdy zažívají naprosté horory. Mě nejvíc terorizoval Juraj Jakubisko s Deanou. Ale dneska je mám rád.

Vím, že jste v této produkční oblasti několikrát překročil i hranice republiky. Byla spolupráce na filmu Intimate Grammar izraelského režiséra v někte-

rém ohledu zcela odlišná od práce na českém filmu?

Trochu ano. První údiv byl, když mě jeho produkce kontaktovala na začátku dubna s tím, že hudba musí být definitivně hotová do 20. května. Když jsme se dohodli, tak režisér Nir Bergman přiletěl z Tel Avivu a tři neděle mi seděl za zády a já musel skládat a Honza Jirásek orchestrovat. Nejhorší bylo, že Nir si nebyl ničím jist a dema každé hudby jsem posílal do Izraele a musela je schválit střihačka filmu Einat, které se Nir strašně bál. Když jsem ji viděl na premiéře v Jeruzalémě, tak jsem ho pochopil. Nakonec ale, přes stovky vykouřených cigaret a vypitejch káfi, film dopadl skvěle a získal cenu za nejlepší celovečerní izraelský film roku 2010.

Česká filmová tvorba se pyšní dlouhou řadou vynikajících tvůrců – Jiří Šust, Zdeněk Liška, Luboš Fišer, Karel Svoboda, Jan Klusák, Angelo Michajlov, Petr Hapka. Asi je nesnadné hledat toho nejlepšího. Hudba kterého z nich však nejvíce lahodí Vašemu uchu?

Každý z těchto skladatelů napsal některé nezapomenutelné hudby. Mě ale už jako dítě fascinovala hudba Zdeňka Lišky k filmu Vynález zkázy.

Kdo je Vaším favoritem mezi monumenty zahraniční filmové hudební produkce? Francis Lai, Nino Rota, Ennio Morricone nebo někdo zcela jiný?

Všichni jsou skvělí. A mohl bych jmenovat mnoho dalších. Říká se, že ve filmovém průmyslu pracují nejlepší současní skladatelé. Nejsem si jist, že to úplně platí, ale píše-li někdo blbosti, tak se k filmu nejspíš nedostane.

Jste již dlouholetým členem OSA. Jistě máte i nápady či připomínky, jak činnost svazu vylepšit.

Nevím, co vylepšit. Ale chtěl bych poprosit kolegy, kteří píší hodnotnou hudbu, aby to někteří se svými požadavky na přerozdělování nepřeháněli. Může se totiž stát, že přijde osobnost, která sjednotí všechny skladatele nehodnotné hudby (mezi které patřím), kterých je mnohem víc a kteří vydělávají pro OSA majoritu peněz. A ti pak na Valné hromadě prosadí přímé vyúčtování a bude po žížalkách.

Na hudební scéně vstupuje řada mladých autorů. Doporučil byste jim uzavření smluv o zastupování Ochranným svazem autorským?

Samozřejmě.